

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Kvælstof & Klima
Lerchesgade 35
5000 Odense C

Skødstrupbakken 64
DK-8541 Skødstrup

Tel.: +45 6141 5441

eMail: henning@organe.dk

Web: www.organe.dk

Bank: Jyske Bank
Konto. Nr.: 5074 0001404904
IBAN: DK 2550740001404904
SWIFT: JYBADKKK
Moms / EORI no.: DK 3742 2541

10. juni 2026

Høringsvar vedrørende udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og tilhørende udkast til screeningsafgørelse (SGAV Id nr.: 13784096) – jeres j.nr. 2025-10917

Idet jeg takker for fremsendelse af høringsmaterialet skal jeg hermed fremkomme med følgende ændringsforslag:

Størrelsen af husdyrbrug bør i miljørelateret lovgivning beskrives ved mængden af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning

Der lægges op til at Bekendtgørelsen anvender EU's LSU enhed, og endda at bibeholde den engelske LSU-forkortelse. Vel vidende at Ministeriet med udkastet til Bekendtgørelsen har til hensigt at gennemføre ændringsbestemmelser i IE Direktivet, foreslår jeg anvendelse af en mere hensigtsmæssig enhed, med følgende argumentation:

1. LSU betyder 'Standardised Livestock Unit' og blev indført i 1966, altså 60 år siden og dengang EU's navn var Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF)! LSU'en er en afgræsningsækvivalent, og er således udtryk for det relative afgræsningsareal en husdyrbedrift burde have til sine forskellige typer husdyr med de driftsformer der var gængse for flere generationer siden.
2. De koefficienter der med LSU'en tillægges de forskellige husdyrkategorier er mig bekendt ikke blevet ændret gennem tiden, trods en meget stor udvikling i husdyrenes produktivitet. Fx er malkekøers ydelse steget med 3-400%, og foderforbruget for svin og fjerkræ tilsvarende reduceret væsentligt per produceret

slagtesvin og slagtekylling (ændringer i Bekendtgørelsen vedrører ikke malkekøer, men nævnes fordi LSU tager udgangspunkt i malkekøers afgræsningsbehov, og sætter deres koefficient til 1,0). LSU'en er over de sidste 60 år alene udviklet på den måde at de omfattede husdyrkategorier er øget med fx strudse, og at der i visse tilfælde er oprettet koefficienter for underkategorier af husdyr, fx vedrørende svin.

3. Det burde derfor være klart at LSU'en ikke er tidssvarende og ikke kan anvendes med en ønsket effekt i dagens miljølovgivning. Husdyrenes påvirkning af miljøet gennem kvælstof (N) og fosfor (P) i husdyrgødningen indgår ikke i definitionen af LSU.
4. For at illustrere, hvor skævt og upræcist LSU'en rammer kan jeg nævne at 1 malkeko af stor race jf. Aarhus Universitets Normtal for Husdyrgødning 2025/2026¹ årligt producerer 162 kg N og 26,2 kg P, eller i alt 188,2 kg N + P ab dyr. Tilsvarende producerer en ammeko (4-600 kg) 69,1 kg N + P, en årsso 26,4 kg N + P, et slagtesvin 3,1 kg N + P, m.v. – se tabellen nedenfor. Der er således et miljøbelastnings-forhold, målt i mængde N + P i husdyrgødningen mellem disse husdyr som anført i følgende tabel, der også viser det relative forhold, og sammenligner dette med LSU koefficienter:

	i) Kg N + P i husdyrgødning, kg ¹	ii) Kg N + P i husdyrgødning, relativt ¹	iii) LSU koefficienter ²	iv) iii) relativt til ii), %
Malkeko (udgangspunkt)	188,2	1	1	100
Ammeko	69,1	0,37	0,8	218
Årsso	26,4	0,14	0,5	356
Slagtesvin	3,1	0,02	0,3	1.821
Høns (100 stk., fritgående)	92,2	0,49	1,4	286
Slagtekyllinger (1.000 stk. til 2,77 kg)	70	0,37	7,0	1.882

Illustreret ved nogle af de væsentligste husdyrkategorier viser tabellen meget tydeligt at LSU'en ingen relation har til husdyrenes belastning af miljøet via deres produktion af N og P i husdyrgødningen; i så fald skulle tallene i kolonne iv), LSU koefficienten i procent af mængden af N og P i husdyrgødning være 100 i alle tilfælde.

¹ <https://pure.au.dk/portal/da/publications/kapitel-1-normtal-for-husdyrg%C3%B8dning-20252026/>

² <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/1246.pdf>

Effektiv miljøregulering af husdyrbrug skal efter min mening ske på basis af mængden af N + P i den producerede husdyrgødning af dyr.

Miljøregulering vedrørende husdyr efter LSU koefficienter vil således være aldeles arbitrær, og det frarådes at begive sig ud ad denne vej.

For at sikre at miljøregulering sker effektivt og retfærdigt, anbefales det derfor at ændre Bekendtgørelsen sådan at regulering sker på basis af husdyrenes belastning af miljøet via deres produktion af N og P i husdyrgødningen jf. de til enhver tid gældende Normtal for Husdyrgødning. Der gøres i denne forbindelse opmærksom på at EU regulering sker i form af direktiver når en gennemførelse kan tage hensyn til nationale forhold. At gennemføre IE Direktivets ændringer fra 2024 i Danmark som foreslået er efter min opfattelse direkte uansvarligt, og Ministeriet har efter min opfattelse, specielt med henvisning til ovenstående, tungtvejende argumenter for at miljøregulere husdyrbrug på basis af N + P i husdyrgødningen af dyr. Der bør anvendes af dyr tal idet tab fra stald og lager har en stor indflydelse på miljøbelastningen fra et husdyrbrug. Det er ganske uproblematisk at omregne IE Direktivets LSU grænseværdier til kg N + P i husdyrgødning og dermed til fulde at leve op til IE Direktivets krav.

I øvrigt vil jeg argumentere for at dansk lovgivning skal anvende danske termer. Ministeriet anfører at man ikke finder en genindførelse af den tidligere anvendte Storkreatur enhed for relevant. Det har jeg meget stor forståelse for, men det vil jo netop være det Ministeriet gør ved at indføre regulering på basis af LSU'en, der tager udgangspunkt i en koefficient på 1,0 for en malkeko – at anvende en "udenlandsk" forkortelse er u hensigtsmæssigt, uretfærdigt, forvirrende og slet ikke effektivt.

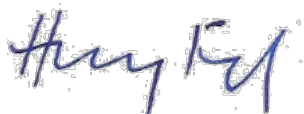
Landbrugs-miljøregler til gennemførelse af EU bestemmelser har i Danmark tidligere været reguleret på basis af en dansk enhed, dyreenheden, som nu er afskaffet, og jeg anbefaler at man på konstruktiv måde fortsætter med at anvende enheder der er effektive og målrettede.

Endelig vil jeg nævne at det kan diskuteres om N og P skal vægte ens når man fastsætter en enhed for husdyrbrugs påvirkning af miljøet. Der kan argumenteres for at N er mest belastende fordi N-tab til miljøet er dyrere for samfundet end P-tab jf. Environmental Prices Handbook³, mens andre vil sige at P-tab er værst fordi P dyrest i indkøb, og en begrænset ressource som vi desuden køber fra politiske ustabile regimer. I nogle egne er miljøet mest påvirket af N og i andre egne af P. Desuden er forholdet mellem N og P i husdyrgødning af dyr forskelligt, højest hos slagtesvin og lavest for høns af de husdyrkategorier der er nævnt i ovenstående tabel. Jeg har på den baggrund pragmatisk valgt at foreslå anvendelse af enheden N + P i husdyrgødning til regulering af husdyrbrug.

³ de Bruyn, S.; Bijleveld, M.; de Graaff, L.; Schep, E.; Schroten, A.; Vergeer, R.; Ahdour, S. Environmental Prices Handbook EU28 version, Delft, CE Delft, 2024 update -

https://cedelft.eu/wp-content/uploads/sites/2/2021/04/CE_Delft_7N54_Environmental_Prices_Handbook_EU28_version_Def_VS2020.pdf

Med venlig hilsen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Henning Lyngsø'. The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Henning Lyngsø FOGED

ORGANE